

Souturetkellä Turun saaristossa

Ismo Söderling

Olimme hankkineet veneilyn ensihuumassa 1970-luvun lopulla ikivanhan meriläispaatin. Vene oli ollut Kaarinan seurakuntanuorten jahtina. Ilmeisesti veneen halpuuteen vaikutti sekin, että se pysyi pinnalla lähinnä hyvällä tuurilla ja yläkerran suosiollisella avustuksella. Veneestä tuli jokakeväinen riesa: aloitimme pohjan rapsutuksen yleensä vappupäivänä ja kaikki toukokuun vapaa-ajat sitten kunnostimme kapistusta. Kesät menivät sitten korjaustelakalla veneen nostossa ja laskussa: yhtenä kesänä puhkiruostunut peräsin putosi kesken kaiken Airistolalla. Toisena kesänä vene paukkui myrskyssä saaren kivikkoon.

Olimme kurkkua myöten täynnä venettäme. Myimme paatin eräälle rouvalle, joka ilahtuneena totesi sen olevan täydellinen miehelleen ja hänen ystävilleen. Kesällä Turun Sanomissa olikin kuva entisestä veneestämme, joka oli ankkuroitu Suomen Joutsenen kylkeen. Uutisen mukaan veneessä majaileva ryyppyremmi on koko kesän häirinnyt mekastuksellaan rantaelämästä nauttavia turkulaisia. Poliisi hinautti veneen miehistöineen pois Aura-joesta.

Raha poltti taskussa. Turun Sanomien jokamiespalstalla oli myytävänä 4,5 metrin muovipaatti, jossa ei ollut ainakaan paljon kunnostettavaa. Soitto myyjälle paljasti, että veneestä oli jo eräs rouva tehnyt tarjouksen. Mutta: *”kuule – veneeni on Kustavissa saaressamme. Lähde mukaan. Jos vene ei miellyttä ensimmäisen tarjouksen tehnyttä, niin saat siitä oivan paatin”*.

Tapasimme myyjän ja varauksen tehneen pariskunnan Kustavin rannassa. Isäntä oli pahalla päällä, en oikein tiennyt mistä syystä. *”Menkääs nyt kaikki*

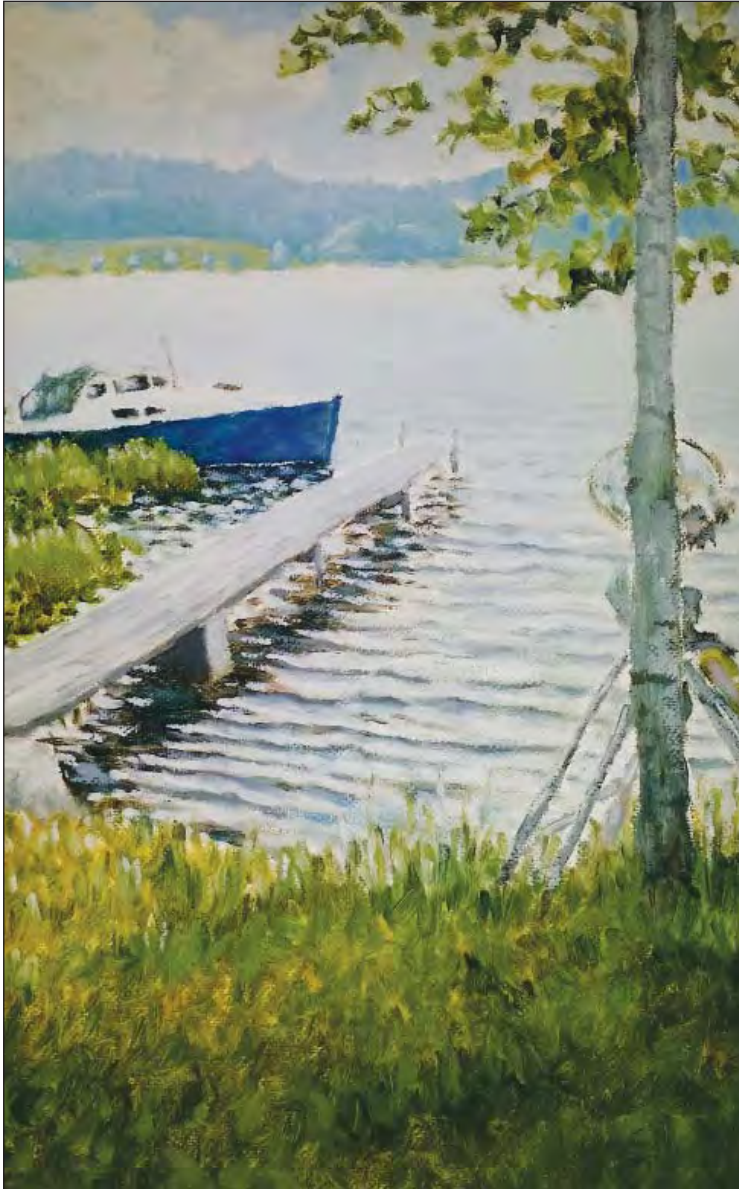
veneeseen, niin lähdetään saareen”. Matka oli merselkää vajaa kilometri. Taival meni nopeasti peräprutkulla.

Rannalla nökötti mukavannäköinen, keltainen paatti. Harmitti, että olimme myöhästyneet tarjouksen tekemisessä. Isännän paha tuuli tuntui yltyvän. Olimme kaikki hieman ymmällämme. Ensimmäisen tarjouksen tehnyt ostajaparikunta suputti keskenään. Sitten rouva ilmoitti, että he maksavat pyydetyn hinnan eli 8 000 markkaa. Isäntä mutristeli suutaan. *”Oikeestaan on niin kun tarkemmin ajattelen, niin kyllä tämä toinen pariskunta soittikin ensin – eli vene menee heille”*. Katselin kengänkärkiäni ja purin alahuultani. Isäntä tuli viereeni. *”Kuule, en minä tuommoselle isännälle anna venettäni – mistä lie tänne Suomeenkin tullut”*.

Katselin toista perhettä. Olin keskustellut matkalla ujon pariskunnan kanssa. Mies oli maahamme ensimmäisinä tulleita Vietnamin pakolaisia – tuolloin heistä käytettiin nimeä venepakolainen. Vaimo oli kantasuomalainen. Pari oli avioitunut jokin aika sitten. Miehen saatua työpaikan, oli aika hankkia vene. Totesin myyjälle, että *”kyllä nyt on erreys, me olimme toisena, eli myy vain veneesi nuorelle parille”*.

Isäntä puhisi ja kiersi venettä. Aikansa rohkeutta kerättyään hän nousi rantakivelle ja osoitti sormella - nykyajan tutkimuskielellä sanottuna - transnationaalissa parisuhteessa elävää pariskuntaa: *”Minä en noille venettäni myy. Ja jos se ei tälle toiselle pariskunnalle kelpaa, niin mars mars veneeseen, nyt lähdetään”*.

Astelimme isännän soutuveneeseen. Istuin vaimoni kanssa keulatuhdolla ja monikulttuurinen aviopari keskellä. Isäntä ryhtyi räpläämään perämootoria. Kauppiaalla oli sen verran kiukku päällä, että perämoottori ei käynnistynyt, koska isäntä oli

Meriläisvene Paraisten mökin laiturissa v. 1983. Maalaus: taitelija Rainer Grönlund. Hän oli Siirtolaisuusinstituutin verkostotutkija 1980-luvulla.

kiihkossaan tempaissut narun poikki. Hän tuijotteli aikansa narunpätäkää kädessään. Kiukkuinen puhuri perätuhdolla tuntui vain yltyvän.

”Kuulehan sinä rouva siinä keskellä, tulepas pois siitä tänne taakse, niin tuo sinun miehesi voi alkaa soutaa meitä mantereelle”. Leppoisassa kevätuulessa veneemme eteni jouhevasti vietnamilaisen maahanmuuttajan soutuessa. Juteltavaa oli vähän. Nolotti ja hävetti. Kun vene kolahti rantaan, auttoi vietnamilainen ystävämme vaimoni kohteliaasti rannalle. Kauppareissu oli sillä erää ohi.

Epilogi

”Iltaa – vieläkö vene on myytävänä?”

”Onhan se – ai sinä olet se suomalainen, joka halusi sen veneen. Katsos, en minä myy venettäni millekään aasialaiselle. Eihän ne veneilystä ymmärrä mitään. Hinta on sama, tuu hakemaan”.

Ajelimme veneellä viisi kesää, kunnes totesimme, että hyvin palvelleelle pikkupaatille on hankittava uusi koti. Sellainen löytyikin Kalanista. Evakkona Karjalasta tullut isäntä ihasteli venettä aikansa. *”Mietykkään pienistä venneistä – suuret veet ja isot paatit jäi Seiskariin rajan taakse”.*